Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 20. decembra 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Zásada dodržiavania práva na obhajobu – Právo byť vypočutý – Nariadenie (EHS) č. 2913/92 – Colný kódex Spoločenstva – Článok 244 – Vymáhanie dlhu v colnej oblasti – Neexistencia predbežného vypočutia príjemcu predchádzajúceho vydaniu opravného daňového výmeru – Právo príjemcu dosiahnuť odklad výkonu opravného daňového výmeru – Neexistencia automatického odkladu v prípade podania správneho opravného prostriedku – Odkaz na podmienky stanovené v článku 244 Colného kódexu“

Vo veci C-276/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) zo 17. marca 2016 a doručený Súdnemu dvoru 17. mája 2016, ktorý súvisí s konaním:

Prequ' Italia Srl

proti

Agenzia delle Dogane e dei Monopoli,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory A. Rosas (spravodajca), sudkyne C. Toader a A. Prechal,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Albenzio, avvocato dello Stato,

– Európska komisia, v zastúpení: F. Tomat a L. Grønfeldt, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: taliančina.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307), zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2700/2000 zo 16. novembra 2000 (Ú. v. ES L 311, 2000, s. 17; Mim. vyd. 02/010, s. 239) (ďalej len „Colný kódex"), a zásady dodržiavania práva na obhajobu v súlade s právom Únie.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Prequ' Italia Srl a Agenzia delle Dogane e dei Monopoli (riaditeľstvo pre clá a monopoly, Taliansko, ďalej len „colné riaditeľstvo"), ktorý sa týka daňového výmeru vydaného colným riaditeľstvom, obsahom ktorého bolo dovyrubenie dane z pridanej hodnoty (DPH) pri dovoze pre nedodržanie povinnosti fyzicky doručiť tovary do colného skladu.

Právny rámec

Colný kódex

3 Článok 243 Colného kódexu znie:

„1. Každá osoba má právo podať odvolanie proti rozhodnutiu colných orgánov, ktoré sa týka uplatňovania colných predpisov, [a] ktoré sa [jej] priamo a osobne dotýkajú.

…

Odvolanie sa musí podať v členskom štáte, kde sa rozhodnutie vydalo alebo kde sa podala žiadosť o jeho vydanie.

2. Odvolanie môže byť podané:

a) na prvom stupni colným orgánom určeným na tento účel členskými štátmi;

b) na druhom stupni nezávislému orgánu, ktorým môže byť s súlade s platnými právnymi predpismi členských štátov súd alebo rovnocenný zvláštny orgán.

4 Podľa článku 244 Colného kódexu:

„Podanie odvolania nemá odkladný účinok na výkon napadnutého rozhodnutia.

Colné orgány však prerušia výkon rozhodnutia, a to úplne alebo čiastočne, ak majú dôvodné pochybnosti o tom, či je napadnuté rozhodnutie v súlade s colnými predpismi, alebo ak hrozí dotknutej osobe nenahraditeľná škoda.

Ak je v dôsledku napadnutého rozhodnutia vymerané dovozné alebo vývozné clo, je prerušenie výkonu tohto rozhodnutia podmienené zabezpečením colného dlhu. Toto zabezpečenie však nemusí byť požadované, ak by táto požiadavka dlžníkovi, vzhľadom na pomery, spôsobila vážne hospodárske alebo sociálne ťažkosti".

5 Článok 245 Colného kódexu stanovuje:

„Predpisy o postupe pri podávaní odvolania budú stanovené členskými štátmi."

Talianske právo

6 Decreto legislativo č. 374 z 8. novembra 1990 o reorganizácii colných orgánov a revízii postupov zisťovania a kontroly (GURI č. 291 zo 14. decembra 1990; riadny dodatok č. 80; ďalej len „legislatívny dekrét č. 374/1990“), stanovuje vo svojom článku 11 s názvom „Revízia, úlohy a právomocí [colných] úradov“, vo svojom znení platnom v čase skutkových okolností vo veci samej:

„1 Colný úrad môže pristúpiť k preskúmaniu právoplatného výmeru, aj keď tovary, ktoré boli jeho predmetom, boli ponechané v slobodnej dispozícii hospodárskeho subjektu alebo už boli vyvezené z colného územia. Preskúmanie výmeru sa uskutoční z úradnej povinnosti alebo na žiadosť dotknutého hospodárskeho subjektu, …

2. Colný úrad môže na účel preskúmania výmeru vyzvať dotknuté subjekty…, aby sa dostavili osobne alebo vyslali svojho zástupcu, alebo aby v rovnakej lehote poskytli informácie a písomnosti…, týkajúce sa tovaru, ktorý bol predmetom colných operácií. …

…

5. Ak sa opravou uskutočnenou bez návrhu alebo na základe návrhu jedného účastníka konania zistia… vady týkajúce sa skutočností, na základe ktorých bolo vymerané clo, úrad urobí zodpovedajúcu opravu a informuje o tom dotknutý hospodársky subjekt prostredníctvom ad hoc výmeru. …

5a. Odôvodnenie rozhodnutia musí uvádzať skutkové okolnosti ako aj právne dôvody, ktoré viedli k jeho prijatiu. …. V prípade absencie odôvodnenia výmeru podľa tohto odseku sa vymeranie cla považuje za neplatné.

…

7. Hospodársky subjekt môže proti oprave namietať v lehote 30 dní odo dňa doručenia výmeru. Pri podaní námietky sa musí spísať zápisnica na účely prípadného začatia správneho konania o sporoch stanovených v článku 66 a nasl. jednotného znenia zákonných ustanovení v oblasti cla, schváleného prostredníctvom decreto del Presidente della Repubblica n° 43 (dekrét prezidenta republiky č. 43) z 23. januára 1973.

8. Po tom, ako sa oprava stala konečnou, úrad pristúpi k vyberaniu dodatočného cla, ktoré hospodársky subjekt dlhuje, alebo začne bez návrhu konanie na účely vrátenia preplatku. Opravný daňový výmer prípadne zahŕňa námietky proti porušeniu z dôvodu nepravdivých vyhlásení alebo proti prípadným vážnejším zisteným porušeniam.

…“

7 Zákon č. 212 z 27. júla 2000, ktorým sa vykonávajú ustanovenia týkajúce sa práv daňových poplatníkov, v znení účinnom v čase skutkových okolností vo veci samej (GURI č. 177 z 31. Júla 2000; ďalej len „zákon č. 212/2000“) stanovuje v odseku 7 svojho článku 12 pod názvom „Práva a záruky platiteľa podliehajúceho daňovej kontrole“:

„V súlade so zásadou spolupráce medzi správnym orgánom a platiteľom môže platiteľ v lehote šesťdesiat dní od vystavenia kópie zápisnice o ukončení úkonov zo strany kontrolných orgánov zaslať svoje pripomienky a návrhy, ktoré posúdi príslušný úrad finančnej správy. Daňový výmer nemožno vydať pred uplynutím tejto lehoty, okrem prípadov osobitnej a odôvodnenej naliehavosti.“

8 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že počas roku 2012 po vzniku skutkových okolností v konaní vo veci samej, vnútroštátny zákonodarca zrušil ods. 7 článku 11 legislatívneho dekrétu č. 374/1990 tak, že nahradil systém interného opravného prostriedku konaním analogickým článku 12 zákona č. 212/2000.

9 Dekrét prezidenta republiky č. 43 z 23. januára 1973 o schválení jednotného znenia legislatívnych ustanovení v colnej oblasti (GURI č. 80 z 28.3.1973, ďalej len „jednotné znenie colných ustanovení"), vo svojom článku 66 s názvom „Prvostupňové správne konanie na riešenie sporov" uvádza:

„V lehote tridsiatich dní odo dňa podpisu zápisnice [konštatujúcej, že vlastník tovaru namieta proti rozhodnutiu vedúceho colného úradu], pod hrozbou preklúzie, hospodársky subjekt môže požiadať riaditeľa colného územného obvodu o vyriešenie sporu. Na tento účel musí podať osobitnú žiadosť na príslušný colný úrad, pričom predloží príslušné písomnosti a uvedie dôkazné prostriedky, ktoré považuje za relevantné. Žiadosť, spolu so zápisnicou… a námietkami hospodárskeho subjektu odstupuje colný úrad v lehote nasledujúcich desiatich dní riaditeľovi colného územného obvodu. Ten rozhodne vo veci odôvodneným rozhodnutím…. Colné orgány musia poslať kópiu svojich námietok dotknutému hospodárskemu subjektu. Za absencie námietok v lehote uvedenej v prvom odseku sa tvrdenia colného úradu považujú za prijaté…".

10 Článok 68 jednotného znenia colných ustanovení, nazvaný „Druhostupňové správne konanie na riešenie sporov" uvádza:

„Riaditeľ colného územného obvodu je povinný vydať svoje rozhodnutie do štyroch mesiacov od dátumu predloženia žiadosti uvedenej v článku 66 a príslušný colný úrad je povinný oznámiť toto rozhodnutie dotknutej osobe. Dotknutá osoba môže predložiť na Ministro per le finanze [ministerstvo financií] odvolanie proti rozhodnutiu riaditeľa colného územného obvodu;… Ministerstvo rozhoduje odôvodneným rozhodnutím, po vypočutí ústredného poradného zboru colných znalcov, vytvoreného podľa nasledujúceho článku. Za absencie odvolania podaného v lehote uvedenej v druhom odseku, sa rozhodnutie prvostupňového orgánu považuje za prijaté. V takom prípade colný úrad postupuje v súlade s článkom 61 posledným odsekom".

11 Obežník č. 41 D colného riaditeľstva zo 17. júna 2002 poskytuje spresnenia o administratívnych postupoch riešenia colných sporov uvedených v článku 66 a nasl. jednotného znenia colných predpisov. Vyplýva z neho, že ak sa hospodársky subjekt rozhodne začať správne konanie s cieľom vyriešenia sporu, lehota šesťdesiatich dní na napadnutie daňového výmeru pred daňovým súdom plynie až od konca uvedeného správneho konania, teda po oznámení rozhodnutia regionálneho riaditeľa príslušného colného úradu, ktorým sa vyrubenie dane stáva konečným. Hospodársky subjekt sa môže rozhodnúť nepostupovať v rámci správneho konania uvedeného v jednotnom znení colných ustanovení. V takom prípade treba opravný daňový výmer napadnúť v lehote šesťdesiatich dní od dátumu oznámenia uvedeného výmeru.

12 V súvislosti s opravným daňovým výmerom uvedeným v článku 11 ods. 5 legislatívneho dekrétu č. 374/1990 uvedený obežník 41 D spresňuje, že:

„…uvedené daňové výmery sú – v súlade s článkom 244 Colného kódexu – voči platiteľom okamžite vymáhateľné a, ako také, ich možno v lehote uvedenej vyššie napadnúť pred daňovými komisiami. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že napadnutie opravného daňového výmeru v rámci začatia colného sporu alebo podania žaloby na príslušnú provinčnú daňovú komisiu nemá odkladný účinok (pozri už citovaný článok 244 Colného kódexu). Tým však nie je dotknuté právo úradov [Colného riaditeľstva] rozhodnúť v prospech dotknutého subjektu – na základe jeho osobitnej žiadosti – v správnom konaní o predbežnom pozastavení vykonateľnosti výmeru, a to za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené vyššie uvedeným predpisom Spoločenstva…"

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

13 Prequ' Italia vykonala operácie dovozu tovarov s podmieneným oslobodením od DPH. Pri splnení colných formalít sa odvoláva na možnosť nezaplatiť DPH, pokiaľ sa vo svojich colných vyhláseniach zaviaže uskladniť kúpené tovary v určenom colnom sklade. Dovezené tovary však neboli fyzicky doručené do tohto skladu.

14 Po konštatovaní, že Prequ' Italia využívala colný sklad iba zdanlivo, Ufficio delle Dogane di Livorno (Colný úrad Livorno, Taliansko) vydal vo vzťahu k nej 13. novembra 2009 desať opravných daňových výmerov týkajúcich sa vyrubenia DPH pri dovoze.

15 Vo všetkých týchto výmeroch sa spresňovalo, že platiteľ mohol podľa článku 11 ods. 7 legislatívneho dekrétu č. 374/1990 podať opravný prostriedok v správnom konaní, ktorý sa spravuje článkom 66 a nasl. jednotného znenia colných ustanovení, po ktorom mal tento platiteľ možnosť podať súdny opravný prostriedok.

16 Tie isté výmery uvádzali, že pri rešpektovaní podmienok stanovených v článku 244 Colného kódexu bolo možné dosiahnuť odklad výkonu daňového výmeru predložením žiadosti regionálnemu riaditeľovi colného úradu spolu s primeraným zabezpečením v závislosti od dodatočnej dane, ktorá bola vyrubená.

17 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je spresnené, či v danom prípade Prequ' Italia uplatňuje možnosť, ktorá je jej priznaná v článku 11 ods. 7 legislatívneho dekrétu č. 374/1990, spochybniť opravné daňové výmery v lehote 30 dní od dátumu ich doručenia a začala správne konanie na riešenie colného sporu podľa článku 66 jednotného znenia colných ustanovení.

18 V každom prípade Prequ' Italia podala vo februári 2010 súdny opravný prostriedok proti desiatim opravným daňovým výmerom na Commissione tributaria provinciale di Livorno (Provinčná daňová komisia v Livorne), ktorý bol zamietnutý rozhodnutím vyhláseným 24. februára 2011.

19 Prequ' Italia podala odvolanie proti tomuto rozsudku na Commissione tributaria regionale di Firenze (Regionálna daňová komisia vo Florencii, Taliansko), ktorá zamietla jej odvolanie rozhodnutím vyhláseným 13. decembra 2012.

20 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že v rámci svojich súdnych opravných prostriedkov sa Prequ' Italia dovoláva porušenia svojho práva byť vypočutá, keď v podstate uplatňuje, že opravné výmery boli vydané na základe článku 12 ods. 7 zákona č. 212/2000 a nie na základe článku 11 ods. 7 legislatívneho dekrétu č. 374/1990.

21 Commissione tributaria provinciale di Livorno (Provinčná daňová komisia v Livorne), ako aj Commissione Tributaria Regionale di Firenze (Regionálna daňová komisia vo Florencii) potvrdili rozhodnutie colného orgánu pri uplatnení judikatúry Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko), podľa ktorej sa článok 12 ods. 7 zákona č. 212/2000 v colnej oblasti nemôže uplatňovať.

22 Prequ' Italia teda podala kasačnú sťažnosť pred Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd).

23 Medzi kasačnými dôvodmi uvádzanými pred Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) sa Prequ' Italia dovoláva porušenia svojho práva na obhajobu, keďže napadnuté opravné daňové výmery colný úrad vydal bez toho, aby ju predtým v rámci kontradiktórneho správneho konania vypočul. Uvádza, že sa mal uplatniť článok 12 ods. 7 zákona č. 212/2000, ktorý platiteľovi priznáva právo na kontradiktórne konanie a ktorý mu umožňuje adresovať pripomienky príslušnému správnemu orgánu.

24 Vo svojom vyjadrení na obranu colné riaditeľstvo uvádza, že dôvody, ktoré uvádza Prequ' Italia sú irelevantné. Pokiaľ ide o otázku týkajúcu sa porušenia zásady kontradiktórnosti v colnej oblasti, zdôrazňuje, že v súlade s judikatúrou Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) sa článok 12 ods. 7 zákona č. 212/2000 na konania v colnej oblasti neuplatňuje. Okrem toho právna úprava uvedená v článku 11 ods. 7 legislatívneho dekrétu č. 374/1990 chráni právo na kontradiktórne konanie.

25 V tejto súvislosti vnútroštátny súd po prvé uvádza, že podľa judikatúry článok 12 ods. 7 zákona č. 212/2000, ktorý má za účel zabezpečiť pre platiteľa dodržiavanie zásady kontradiktórnosti, je pred podaním súdneho opravného prostriedku proti daňovému výmeru neuplatniteľný a v každom prípade sa neuplatňuje v colnej oblasti.

26 Dodáva, že v súvislosti s osobitosťou colnej oblasti vo vzťahu k otázke rešpektovania zásady kontradiktórneho konania sa opakovane rozhodlo, že rešpektovanie zásady kontradiktórnosti dokonca aj počas administratívnej fázy, hoci v Colnom kódexe nie je výslovne pripomenuté, vyplýva z výslovných ustanovení článku 11 legislatívneho dekrétu č. 374/1990 a predstavuje základnú zásadu práva Únie, ktorá sa uplatňuje zakaždým, keď majú správne orgány prijať voči osobe rozhodnutie, ktoré jej spôsobuje ujmu.

27 Vnútroštátny súd ešte spresňuje, že v judikatúre sa opakovane rozhodlo, že dodržiavanie zásady kontradiktórnosti je plne zaručené správnymi konaniami, ktoré uvádza článok 66 a nasl. jednotného znenia colných ustanovení, na ktoré odkazuje článok 11 legislatívneho aktu č. 374/1990. Tieto konania umožňujú najprv začať kontradiktórne konanie v prospech platiteľa, keďže na jednej strane článok 66 jednotného znenia colných ustanovení uvádza, že hospodársky subjekt predkladá hierarchickú sťažnosť proti opravnému daňovému výmeru, „pričom predloží príslušné písomnosti a uvedie dôkazné prostriedky, ktoré považuje za relevantné“, a na druhej strane, je to len na účel sporového správneho konania v prípade rozhodnutia, ktoré je čiastočne alebo úplne v neprospech účastníka, ktorý podáva hierarchickú sťažnosť, aby bola určená „konečná povaha“ opravného daňového výmeru a aby platiteľ mohol podať súdny opravný prostriedok proti tomuto opravnému daňovému výmeru.

28 Po druhé vnútroštátny súd odkazuje na judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa práva byť vypočutý a najmä na rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics (C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041).

29 Pripomínajúc zásady vyvodené Súdnym dvorom v rámci veci, v ktorej bol odklad výkonu daňového výmeru vydaného bez rešpektovania práva byť vopred vypočutý stanovený ministerským obežníkom, sa vnútroštátny súd pýta, či je tak aj v prejednávanej veci, keď sa vnútorná právna úprava obmedzuje na stanovenie odkladu výkonu aktu prijatého bez predchádzajúceho vypočutia dotknutej osoby len s odkazom na ustanovenia článku 244 Colného kódexu, bez toho, aby bola stanovená špecifická právna úprava na vykonanie týchto ustanovení.

30 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že odklad výkonu colného aktu, ktorý bol prijatý bez toho, aby bol platiteľ vopred vypočutý, nie je automatickým dôsledkom podania správneho opravného prostriedku, ale len opatrením, ktoré môžu správne orgány prijať za prítomnosti podmienok, ktoré sú stanovené v uvedenom článku 244.

31 Vnútroštátny súd sa v dôsledku toho pýta, či zásady týkajúce sa dodržiavania práva byť vypočutý v colnej oblasti, ako sú formulované v rozsudku z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics (C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041), bránia vnútroštátnym colným predpisom, ako sú predpisy, ktoré boli uplatniteľné v čase skutkových okolností vo veci samej, ktoré upravujú možnosť, aby príjemca daňového výmeru vydaného bez predchádzajúceho kontradiktórneho konania, získal odklad výkonu aktu k dátumu, keď podá žalobu s odkazom na podmienky stanovené v článku 244 Colného kódexu, a bez stanovenia odkladu výkonu napadnutého aktu ako bežného dôsledku podania opravného prostriedku v správnom konaní.

32 Za týchto podmienok Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bráni všeobecná zásada práva Únie týkajúca sa kontradiktórnosti konania talianskej vnútroštátnej právnej úprave [spornej vo veci samej], pokiaľ v prospech platiteľa, ktorého colná správa pred vydaním rozhodnutia o vyrubení dane nevypočula, nestanovuje odklad vykonateľnosti tohto rozhodnutia, a to ako prirodzený dôsledok napadnutia tohto aktu?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

33 Talianska vláda a Európska komisia spochybňujú prípustnosť prejudiciálnej otázky.

34 Talianska vláda sa dovoláva neprípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania z dôvodov, že tvrdenie spoločnosti Prequ 'Italia týkajúce sa údajného porušenia jej práva na obhajobu nie je podložené, keďže pred vydaním opravných daňových výmerov bola táto spoločnosť informovaná o začatí správneho konania a o jej práve podať pripomienky v lehote 30 dní, čím jej bola umožnená účasť na kontradiktórnom konaní.

35 Komisia sa pýta, či vnútroštátny súd dostatočne definoval skutkový a právny rámec, do ktorého patrí položená otázka, aby Súdny dvor disponoval skutkovými a právnymi podkladmi, ktoré mu umožnia odpovedať užitočne na uvedenú otázku.

36 V tomto kontexte poznamenáva, že vnútroštátny súd sa obmedzil na stručné uvedenie relevantných skutočností a procesných informácií, ktoré viedli k podaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Nie je teda jasné, či Prequ' Italia napádala opravné daňové výmery, ako jej to umožňuje článok 11 ods. 7 legislatívneho dekrétu č. 374/1990, a či v nadväznosti na to začala správne konanie na vyriešenie sporu. Okrem toho nebolo uvedené, či Prequ' Italia podala žiadosť o odklad výkonu uvedených aktov a prípadne, či táto žiadosť bola prijatá alebo odmietnutá.

37 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je postup upravený v článku 267 ZFEÚ nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, ktorý týmto súdom zveruje zodpovednosť posúdiť s prihliadnutím na osobitosti každej veci tak nevyhnutnosť rozhodnutia o prejudiciálnej otázke na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladú Súdnemu dvoru (rozsudok z 12. októbra 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, bod 31 a citovaná judikatúra).

38 Hoci je pravda, že návrh na začatie prejudiciálneho konania musí byť pod sankciou vyhlásenia za neprípustný v súlade s požiadavkami uvedenými v článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júla 2016, Ogňanov, C-614/14, EU:C:2016:514, body 18, 19 a 21), odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke, ktorú položil vnútroštátny súd, možno len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijaký vzťah k existencii alebo predmetu sporu vo veci samej, ak ide o problém hypotetickej povahy, alebo tiež vtedy, ak Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové a právne podklady nevyhnutné na užitočné zodpovedanie otázok, ktoré sú mu položené (rozsudok z 12. októbra 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, bod 32 a citovaná judikatúra).

39 V prejednávanej veci treba poznamenať, že otázka položená v tejto veci sa zjavne týka možnosti získať v rámci správneho konania týkajúceho sa riešenia sporu v colnej oblasti, a teda v štádiu predchádzajúcom podaniu súdneho opravného prostriedku, odklad výkonu daňového výmeru v colnej

oblasti a súvisí s odpoveďou, ktorú Súdny dvor podal na druhú otázku skúmanú v rozsudku z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics (C-129/13 a C-130/13, EU:C:62014:2041).

40 Vnútroštátny súd zastáva názor, že zásady uvedené v tomto rozsudku sa môžu uplatňovať na spor, ktorý prejednáva, pričom však vyjadruje pochybnosti o tom, či na to, aby na nezákonnosť opatrenia prijatého v colnej oblasti, bez toho, aby bol platiteľ najprv vypočutý, bolo možné neprihliadať, je potrebné, aby vnútroštátna právna úprava zaručovala tomuto platiteľovi na jednej strane možnosť napadnúť predmetný akt v rámci správneho opravného prostriedku a na druhej strane odklad vykonateľnosti tohto aktu ako prirodzený následok uplatnenia takého opravného prostriedku.

41 V dôsledku toho skutkový a právny rámec, tak ako je uvádzaný v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, poskytuje odôvodnenie, ktoré vedie vnútroštátny súd k tomu, že sa obracia na Súdny dvor a postačuje na objasnenie otázky položenej vnútroštátnym súdom, týkajúcej sa zlučiteľnosti vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej príjemca opravného daňového výmeru má možnosť napadnúť tento akt v rámci správneho opravného prostriedku a žiadať o odklad výkonu tohto aktu, bez toho, aby odklad výkonu uvedeného aktu bol prirodzeným a automatickým dôsledkom podania takého správneho opravného prostriedku, s právom byť vypočutý.

42 Vzhľadom na tvrdenia talianskej vlády treba poznamenať, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že výklad zásady rešpektovania práva byť vypočutý v colnej oblasti je pre vnútroštátny súd potrebný. V každom prípade, vzhľadom na návrh na začatie prejudiciálneho konania, sa nezdá, že by položená otázka nebola pre výsledok sporu, ktorý prejednáva vnútroštátny súd, irelevantná.

43 S prihliadnutím na vyššie uvedené treba rozhodnúť, že prejudiciálna otázka je prípustná.

O veci samej

44 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa právo každého byť vypočutý pred prijatím rozhodnutia, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy, má vykladať v tom zmysle, že právo na obhajobu príjemcu opravného daňového výmeru vydaného colnými orgánmi bez predchádzajúceho vypočutia dotknutej osoby bolo porušené, ak vnútroštátna právna úprava, ktorá umožňuje dotknutej osobe napadnutie tohto aktu v rámci správneho opravného prostriedku, sa obmedzuje na možnosť požiadať o odklad výkonu tohto aktu až do jeho prípadnej zmeny prostredníctvom odkazu na článok 244 Colného kódexu a nestanovuje, že podanie správneho opravného prostriedku automaticky odkladá výkon tohto aktu.

45 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry dodržiavanie práva na obhajobu predstavuje základnú zásadu práva Únie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je právo byť vypočutý v každom konaní (rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 28, ako aj citovaná judikatúra).

46 Podľa tejto zásady, ktorá sa uplatní vtedy, ak má správny orgán v úmysle prijať voči osobe rozhodnutie, ktoré nepriaznivo zasahuje do jej postavenia, sa musí osobám, ktorých záujmy toto rozhodnutie významnou mierou ovplyvňuje, umožniť, aby mohli účinne vyjadriť svoje stanovisko ku skutočnostiam, z ktorých správny orgán zamýšľa vychádzať pri svojom rozhodnutí (rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 30, ako aj citovaná judikatúra).

47 Túto povinnosť majú správne orgány členských štátov, keď prijímajú rozhodnutia patriace do oblasti pôsobnosti práva Únie, napriek tomu, že uplatniteľná právna úprava takú formálnu požiadavku výslovne nestanovuje (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, bod 38, ako aj z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 31).

48 V konaní vo veci samej predmetná vnútroštátna právna úprava neukladá správnym orgánom, ktoré pristupujú k colným kontrolám, povinnosť vypočuť príjemcov opravných daňových výmerov pred tým, ako pristúpia k revízii daňových výmerov a k ich prípadnej oprave. Obsahuje tak v zásade obmedzenie práva príjemcov týchto opravných daňových výmerov byť vypočutý, hoci títo môžu uplatniť svoje stanovisko počas neskoršej fázy administratívnej sťažnosti.

49 Súdny dvor v tejto súvislosti pripomína, že účelom pravidla, podľa ktorého sa príjemcovi rozhodnutia spôsobujúceho ujmu musí umožniť, aby pred prijatím rozhodnutia predložil pripomienky, je to, aby príslušný orgán rovnako účelne prihliadol na všetky relevantné skutočnosti. Aby sa zaručila účinná ochrana dotknutej osoby alebo dotknutého podniku, je účelom uvedeného pravidla predovšetkým to, aby tieto subjekty mohli opraviť chybu alebo uviesť také skutočnosti týkajúce sa ich osobného stavu, ktoré môžu ovplyvniť prijatie rozhodnutia alebo jeho obsah (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, bod 49, ako aj z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 38).

50 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora však všeobecná zásada práva Únie, ako je dodržiavanie práva na obhajobu, nie je absolútnou požiadavkou, ale môže podliehať obmedzeniam pod podmienkou, že tieto obmedzenia skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, ktoré predmetné opatrenie sleduje, a z hľadiska sledovaného cieľa nie sú neprimeraným a neprípustným zásahom poškodzujúcim samotnú podstatu takto zabezpečených práv (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/10 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 42, ako aj z 9. novembra 2017, Ispas, C-298/16, EU:C:2017:843, bod 35).

51 Súdny dvor už uznal, že všeobecný záujem Európskej únie, najmä záujem na výbere vlastných príjmov v čo najkratších lehotách, napokon vyžaduje, aby sa kontroly vykonávali bez prieťahov a efektívne (rozsudky z 18. decembra 2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, bod 41, ako aj z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 54).

52 Taký je prípad rozhodnutí colných orgánov.

53 Podľa článku 243 ods. 1 Colného kódexu každá osoba má právo podať odvolanie proti rozhodnutiu colných orgánov, ktoré sa týka uplatňovania colných predpisov, ktoré sa jej priamo a osobne dotýkajú. Podanie odvolania na základe článku 243 Colného kódexu však podľa článku 244 prvého odseku tohto kódexu v zásade nevedie k odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Keďže toto odvolanie nemá odkladný účinok, nebráni okamžitému výkonu tohto rozhodnutia. Druhý odsek článku 244 Colného kódexu však dáva colným orgánom možnosť prerušiť výkon colného rozhodnutia, a to úplne alebo čiastočne, ak majú tieto orgány dôvodné pochybnosti o tom, či je napadnuté rozhodnutie v súlade s colnými predpismi, alebo ak hrozí dotknutej osobe nenapraviteľná škoda.

54 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd uvádza, že vnútroštátne konanie o správnom opravnom prostriedku proti aktom vydaným colnými orgánmi nemá za následok automatický odklad vykonateľnosti rozhodnutia spôsobujúceho ujmu a nerobí ho okamžite nevykonateľným.

55 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, táto okolnosť môže mať určitý význam pri skúmaní prípadného odôvodnenia obmedzenia práva byť vypočutý pred vydaním rozhodnutia, ktoré spôsobuje ujmu (rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 65).

56 Podanie námietky alebo opravného prostriedku v správnom konaní proti výzve na zaplatenie bez vypočutia pred vydaním tejto výzvy nemusí mať za následok automatický odklad vykonateľnosti uvedenej výzvy na zaplatenie, aby sa zabezpečilo dodržanie práva byť vypočutý v rámci tejto námietky alebo tohto opravného prostriedku (rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 67).

57 Naopak, dôležité je, aby vnútroštátne konanie o správnom opravnom prostriedku proti aktom vydaným colnými orgánmi plne zaručovalo vykonanie práva Únie a v danom prípade ustanovení článku 244 Colného kódexu.

58 Pokiaľ ide o rozhodnutia vo veci vymáhania v colnej oblasti, všeobecný záujem Únie na výbere vlastných príjmov v čo najkratších lehotách, ktorý uvádza článok 244 druhý odsek Colného kódexu, stanovuje, že podanie odvolania proti výzve na zaplatenie má za následok odklad vykonateľnosti tejto výzvy, len ak existujú dôvodné pochybnosti o tom, či je napadnuté rozhodnutie v súlade s colnými predpismi, alebo ak hrozí dotknutej osobe nenapraviteľná škoda (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 68).

59 Ustanovenia práva Únie, akými sú ustanovenia Colného kódexu, sa majú vykladať s prihliadnutím na základné práva, ktoré podľa ustálenej judikatúry tvoria súčasť všeobecných právnych zásad, ktorých dodržiavanie Súdny dvor zabezpečuje, takže vnútroštátne ustanovenia vykonávajúce podmienky stanovené v článku 244 druhom odseku Colného kódexu na odklad výkonu musia za neexistencie predchádzajúceho vypočutia zabezpečiť, že tieto podmienky nie sú uplatňované alebo vykladané reštriktívne (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, body 69 a 70).

60 V konaní vo veci samej vnútroštátny súd uvádza, že odklad výkonu opravných daňových výmerov možno udeliť, len ak sú splnené podmienky uvedené v článku 244 Colného kódexu, bez spresnenia kritérií, ktoré uplatňujú colné úrady na posúdenie udelenia tohto odkladu. Nič viac nevyplýva v tejto súvislosti ani zo znenia obežníka č. 41 D zo 17. júna 2002, ktorý sa obmedzuje na to, že odkazuje na podmienky uvedené v článku 244 Colného kódexu.

61 Preto ak príjemca opravného daňového výmeru, ako sú výmery v konaní vo veci samej, má možnosť získať odklad výkonu uvedených aktov až do ich prípadnej zmeny a pokiaľ sa v rámci správneho konania podmienky uvedené v článku 244 Colného kódexu neuplatňujú reštriktívne, čo prislúcha posúdiť vnútroštátnemu súdu, neporušuje sa právo príjemcu opravných daňových výmerov na obhajobu.

62 V každom prípade treba zdôrazniť, že povinnosť uložená vnútroštátnemu súdu zabezpečiť plný účinok práva Únie nemá vždy za dôsledok zrušenie napadnutého rozhodnutia, ak toto rozhodnutie bolo prijaté v rozpore s právom na obhajobu. Podľa ustálenej judikatúry totiž porušenie práva na obhajobu, najmä práva byť vypočutý, vedie k zrušeniu rozhodnutia vydaného na konci predmetného správneho konania iba vtedy, ak by bez tejto vady mohlo toto konanie dospieť k inému výsledku (rozsudky z 10. septembra 2013, G. a R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, bod 38, ako aj z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, body 78 a 79).

63 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že právo každého byť vypočutý pred prijatím rozhodnutia, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy, sa má vykladať v tom zmysle, že právo na obhajobu príjemcu opravného daňového výmeru vydaného colnými orgánmi bez predchádzajúceho vypočutia dotknutej osoby nebolo porušené, ak vnútroštátna právna úprava, ktorá umožňuje dotknutej osobe napadnutie tohto aktu v rámci správneho opravného prostriedku, sa obmedzuje na možnosť požiadať o odklad výkonu tohto aktu až do jeho prípadnej zmeny prostredníctvom odkazu na článok 244 Colného kódexu, bez toho, aby podanie opravného prostriedku v správnom konaní automaticky odkladalo výkon napadnutého aktu, pokiaľ uplatňovanie článku 244 druhého odseku Colného kódexu colnými orgánmi neobmedzuje udelenie odkladu výkonu, ak existujú dôvody pochybovať o tom, či je napadnuté rozhodnutie v súlade s colnými predpismi, alebo ak hrozí dotknutej osobe nenapraviteľná škoda.

O trovách

64 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Právo každého byť vypočutý pred prijatím rozhodnutia, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy, sa má vykladať v tom zmysle, že právo na obhajobu príjemcu opravného daňového výmeru vydaného colnými orgánmi bez predchádzajúceho vypočutia dotknutej osoby nebolo porušené, ak vnútroštátna právna úprava, ktorá umožňuje dotknutej osobe napadnutie tohto aktu v rámci správneho opravného prostriedku, sa obmedzuje na možnosť požiadať o odklad výkonu tohto aktu až do jeho prípadnej zmeny prostredníctvom odkazu na článok 244 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, zmeneného a doplneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2700/2000 zo 16. novembra 2000, bez toho, aby podanie opravného prostriedku v správnom konaní automaticky odkladalo výkon napadnutého aktu, pokiaľ uplatňovanie článku 244 druhého odseku uvedeného nariadenia colnými orgánmi neobmedzuje udelenie odkladu výkonu, ak existujú dôvody pochybovať o tom, či je napadnuté rozhodnutie v súlade s colnými predpismi, alebo ak hrozí dotknutej osobe nenapraviteľná škoda.

Podpisy